

A beváltott ígélet

Zsigmond József írása

3. oldal

Pásztorlevél

2013 karácsonyán

3. oldal

Karácsonyi emlék

Három visszaemlékezés

4-5. oldal

Harangszó

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2013. DECEMBER XXIV. ÉVFOLYAM 24. SZÁM

Áldott karácsonyt kívánunk!

„Krisztus, a mi életünk” (Kol 3,4a)

A Lélek csendje

„József pedig az álomból felserkenvén, úgy tőn, amint az Úr anyala parancsolt vala neki, és feleségét magához vevé.” (Mt 1,24)

Isten még gondolatainkba is beelát. Látja azt is, amikor helyes irányban haladunk, azt is, amikor nem a helyes cél felé közelítünk. Ő mindig a helyes utat mutatja meg.

József el akarja bocsátani jegyesét, mert a születendő gyermeknek nem ő az apja. Isten megváltásunk érdekében közbeszól. Józsefnek álmában jelenti ki akaratát, a csodát, hogy Fiát küldi el most a világba, aki Mária szeplőtelen testében fogantatott a Szentlélek által.

Nem kimondottan az álomban van a kijelentés, de Isten ma is üzenhet álmok által. Az álom nem új kijelentés, ám segíthet abban, hogy ráismerjünk önmagunk célvesztett gondolataira. Isten figyelmeztethet minket álmaink által, amikor valamire készülünk, hogy az Ő akaratát ne hagyjuk figyelmen kívül.

Józsefnek a még láthatatlan, de élő és valóságos Krisztus jelenlétét kellett elfogadnia, azt, amit nekünk is el kell fogadnunk!

„És bemenvén a házba, ott találák a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulván tisztességet tőnek neki: és kincseiket kitérővén ajándékokat adának neki: aranyat, tömjént és mirhát.” (Mt 2,11)

Nagy Heródes Kr.e. 4-ben meghalt, ezért valószínű, hogy Krisztus születése Kr.e. 5-7 között lehetett. Ebben az időszakban volt nemcsak a népszámlálás, hanem annak a három keleti pogány asztrológusnak a látogatása is, amelyről a Máté evangéliuma ír. Perzsiából vagy Mezopotámiából érkezett a három csillagjósással és álomfejtéssel foglalkozó ember, akik a Csillag feltűnésének idejére világtörténelmi személyiség születését számították ki.

Isten a betlehemi csillag által el is vezette őket Krisztus jászolához. Itt leborulnak Isten Fia előtt. Krisztus-imádók lettek, a pogányok jeleiből Isten jeleire figyelők.

Karácsony ezt a belső átváltozást és csodát ígéri: elhagyni babonás hitünket és rátekinteni Krisztusra. A pogány tudósok a kisded Krisztus közelében találják rá az igaz hitre. Mi is ezt a hitet kaphatjuk ajándékba ezen az ünnepen.

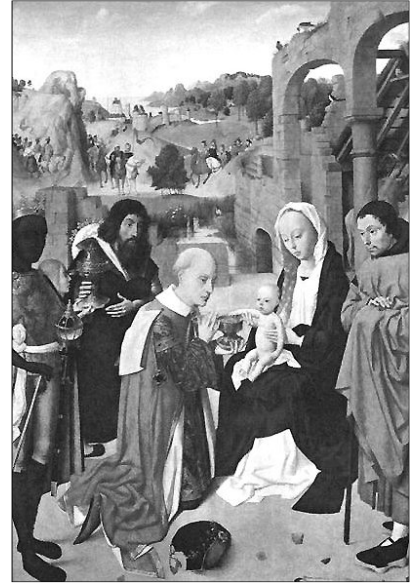
„Mikor pedig azok visszatérnek vala, megjelenék az Úrnak anyala Józsefnek álomban és monda: Kelj fel, vedd a gyermeket és annak anyját, és fuss Egyiptomba, és maradj ott, amíg én mondom néked, mert Heródes halálra fogja keresni a gyermeket.” (Mt 2,13)

Isten csak József álmán keresztül üzenhet a leggyorsabban, hogy megelőzzék a Fiú halálát. Isten kijelenti Józsefnek a veszélyt, amiért menekülniük kell. Isten szeretete mutatkozik meg abban, hogy Józsefnek, a férjnek jelenti ki a rájuk leselkedő veszélyt. Isten óvja az anya nyugalmát, lelki békességét, nem akarja őt felzaklatni, megrémiszteni.

A Teremtő a férjet, az apát a családi gondviselőjének szánta, a családi biztonság őrzőjének. Ezért József példaképe a mindenkor apáknak, férjeknek. Isteni küldetés és elhívás, Isten kijelentése és figyelmeztetése az apai, férji felelősségvállalás, mely nélkül családi hajlékainkban nem növekedhet Krisztus.

Imádkozunk, hogy a férjek, az apák Istentől kapott hivatásként gyakorolják szerepüket. Karácsonyi ünnepelésünk egyik legszebb ajándéka, amikor a családfő, a férj templomba vezeti családját, otthon Igét olvas, imádkozik, szívből énekel. A szeretet példáját adhatják ők, s ez a jó példa örök alap és biztonság mind a gyülekezetben, mind a családi fészekben.

BALÁZSNÉ KISS CSILLA

Dürer: A királyok imádása

ADY ENDRE

Kis, karácsonyi ének

*Tegnap harangoztak,
Holnap harangoznak,
Holnapután az angyalok
Gyémánt-havat hoznak.*

*Szeretném az Istent
Nagyosan dicsérni,
De én még kisfiú vagyok,
Csak most kezdek élni.*

*Isten-dicséretére
Mégis csak kiállok,
De boldogok a pásztorok
S a három királyok.*

*Én is mennék, mennék,
Énekelni mennék,
Nagyok között kis Jézusért
Minden szépet tennék.*

*Új csizmám a sárban
Százszor bepiszkolnám,
Csak az Úrnak szerelmemet
Szépen igazolnám.*

*(Így dúdolgattam én
Gyermek hittel, bátran
1883
Csűf karácsonyában.)*

Rogier van der Weyden: A napkeleti bölcsek, részlet

Karácsony – a beváltott ígélet ünnepe

A karácsonyt a gyermeki lélek számára az teszi varázslatossá, hogy a feléje korábban elhangzott ígérek az ünnep érkezévével testet öltenek és valósággá válnak. A Biblia világában jártas ember tudja, hogy a megteremtett ember számára a legelső ígélet az Édenben hangzott el, és azt az ígéletet a kísértő tette: Olyan leszel, mint Isten!

A számonkérő Úrral való találkozás nyomán derül ki, hogy a kísértő ajánlata hamis és a halálba vezet.

Isten végtelen kegyelméből hangzik el a teremtés második ígéréte: Én veled leszek abban a küzdelemben és harcban, amelyet ez ellen a kísértő ellen kell majd vívnod, az asszony magva fejére fog taposni ennek a kísértőnek. Az ember története során kemény harcot vív, hogy melyik ígélet követője legyen. Babel tornyának története azt mutatja, hogy a kísértő ígéréte újból és újból megkörtövezi az embert, szeretne olyan lenni, mint Isten.

Isten népének Bibliában olvasható története arról győz meg minket, hogy a teremtés Ura számtalan módon ismétli és kiábrázolja: Küldöm számotokra a segítséget, aki a bűn elleni harcban mellétek áll.

Izráel ebbe az ígéletbe kapaszkodva marad fenn történelme ezer buktatója között, bár sokszor eltéved az akadályok szorításában és nemegyszer királyokban, hadvezérekben véli felfedezni azt a megígért segítséget, aki majd életét biztossá teszi.

És milyen különös, hogy amikor „az idő beteltével kibocsátotta Isten a maga Fiát”, népe lelkében vaknak bizonyult s alig csak néhányan ismerték fel a betlehemi Gyermekekben az oly régen megígért Szabadítót. S ez a lelki homály akkor is megmaradt Isten népében, amikor ez a Küldött, a Krisztus, betegeket gyógyított, halottakat támasztott, s azt éppenséggel nem tudták elhinni és elfogadni, hogy az ígérek Urának Fia még a halált is kész elvállalni értük, a viláért.

Utolsó szava a kereszten nem kevesebbet jelent, mint azt, hogy az Édenben tett atyai ígélet beteljesedett, a kísértő rabságában vergődő ember új mennyei esélyt nyert a megbocsátás Urától.

E karácsonyban bizonyára újrafogalmazódik bennünk a magunkban rejtgetett kérdés: Mikor lesz az embernek igazi ünnepe? Bizonyára nem akkor, amikor földi ajándékok sokaságával magunk akarunk „ünnepet csinálni”, hanem akkor, amikor újra felfedezzük, hogy életünk maradandó ajándéka az érettünk megszületett Úr Jézus Krisztus.

Mindaz, aki e karácsonyon ismétlen mérlegre teszi a kegyelem Urának immár beváltott ígéletét, és maga is érzi, hogy neki is igaz ígélettel kell élnie Ura számára, annak teljessé válik karácsonya.

ZSIGMOND JÓZSEF

Bartolomé Esteban Murillo: Pásztorok imádása

ÜNNEPI PÁSZTORLEVÉL

Fénykeresők jutalma

„Világosság ragyog a sötétben is a becsületesekre attól, aki kegyelmes, irgalmas és igaz.” (Zsolt 112,4)

Bár terjed a hír, hogy a mindenféle szennyeződéssel megrontott világunkban már a fény-szennyezés jelenségéről is beszélnek a környezetvédők, de a sötétségszennyezés káros hatásáról mintha megfeledeznének. Ugye, az is elmentmondásos, hogy az erős sugáryaláb érkezésekor szoktuk mondani, hogy elvakulunk, pedig a sötétségben vagyunk igazán megvakítottak.

Nem szeretjük a sötétséget. Amióta Isten a világosságot megteremtette, a kiszorított sötétség nem lehet kedves lételeme az életünknek. Mégis úgy beszélünk, hogy a fáradt (gonosz) nappalok után vágyunk az (jótékony) éjszaka pihentető sötétjére, mintha az alkonyat szürkülése kedvesebb lenne a hajnalhasadástól, mintha megszokásból könnyebb vakon gázolni az átláthatatlan sötétségben, mint verőfényben céltudatosan haladni. Mintha egyszerűbb lenne a vaksötétségben elfogadni, hogy megtapostak bár, de én is észrevétlenül letaposhattam másokat, hogy úgyis hiába keresem a bántalmazómat, mert az én fájdalomkocizásom is titkon maradt. A világtalan világ lassan embertelen emberek gyűjtőhelyévé vált.

Az idézett zsoltár arról szól, hogy van világosság. Az első karácsony előtt néhány évszaddal éppen akkor szól így Isten, amikor nem engedi elmerülni a kiválasztott nemzetet az egyre elvastagodó homályban, és nem egyeztet bele, hogy az elveszített Isten-arc után a szelveten megmaradt emberarc tovább torzuljon. Fényragyogással ajándékozza meg a világegyetemet. Nem lehet tovább pajzán Ádámként megbújni az esendő Éva háta mögött, nem lehet az éjszaka gyógyítására várni a nappalok sebszórásai után, és nem remélhető többé, hogy rejtve marad az aljasság majdnem hízogésig finomított változata.

A világosság fényugara a becsületesekre ragyog. Évezredekkel korábban is tudták, hogy ezek a becsületesek nem a sötétségben botorkáló, tapogató araszoló, vaklálással bibelődő emberek, hanem azon merészek, akik ha a sötétségben is gázolnak a mindennapok sűrűjében kínlódva, mégis tudnak a ragyogás irányába nézni, a világosság forrására tekinteni, valamint a fény energiáját hasznosítani. Ezek a becsületesek megértették Isten embermentő szándékát.

Karácsonykor Atyai szeretettel megüzeni Isten, hogy magunkra nem számíthatunk. Nem vagyunk annyira becsületesek, nem tudjuk földhöz szegzett tekintetünk a fény felé fordítani, és hétégra süthet a kegyelem napja, mi akkor is képek vagyunk saját árnyékunk mögé vonulni. Karácsonykor Atyai irgalommal nekünk ajándékozza Jézus Krisztust, hogy megígáztatson általa, hogy elhitesse velünk, hogy alkalmasok vagyunk a világtalan világban a világ világosságát ünnepleni, az embertelen emberek között az Emberfiát minden lehetetlen körülmény között is követni.

Kedves Testvéreim! A Királyhágómelléki Református Egyházkerület minden tagjának fényhozó, becsületre bátorító karácsonyt kívánok!

Nagyvárad, 2013 karácsonyán

A békesség kötelékében,

CSÜRY ISTVÁN

Az első legáció

Karácsony nagyhetében dermesztően hideg reggelekre ébredtünk. Félelem fogott el, amikor arra gondoltam, hogy a Székelyföld egyik nehezen megközelíthető falucskájában, első legációs gyülekezetemben szolgálók majd az ünnepen. Szorongások között indultam. Vonatom késett a hófúvás miatt, ezért a kora délutáni csatlakozó nem várt meg, mínusz 21 fokos hidegben ácsorogtam Brassó állomásán.

Már alkonyodott, amikor a következő vonat indult, érintve a falumhoz legközelebb fekvő állomást. Nagyon fáztam. Akik előzőleg vártak, kétségek között voltak, nem tudták, mitévők legyenek ebben a helyzetben. Ritka volt még akkor a telefon. Istenre bízam ügyemet és elindultam a késő délutáni vonattal. A kis bakterházhoz hasonló állomáson egy lovas szánt pillantott meg. Gazdája, nagy bajuszú, harisnyás székely, pásztázta a vonatot, majd lehangolva igyekezett a szán felé. Nagy pelyhekben elkezdett havazni. Beszédbe elegyedtünk. Elmondta, hogy fiát várta az ünnepre, de nem érkezett, és hogy éppen oda igyekezik, ahová én tartok. Már nem fáztam, mert jó meleget adott a vastag takaró, a cserge.

Kedvesen beszélgetve mentünk, kiderült, hogy ő a gyülekezet gondnoka, én pedig a legátus, akit előzőleg vártak. Nagyon megörvendtünk egymásnak. Egyszeriből szélvihar támadt, fújta kupacokba a havat, a lovak megtorpantak. Ez ám a Nemere! – mondta. Már a szánba is kezdett bekeveredni a hó, a lovak nem tudtak tovább menni a járhatatlanná vált úton. Elő a lapátokat! A lovakat takargattuk, és próbáltuk elhányni a havat magunk előtt. Félelmetes volt ez a rövid küzdelem, de sikeresen elég hamar véget ért. A parókián nagy örömmel fogadtak, forró teával és finom vacsorával kínáltak. Egyszeriből nyugalom lett a házban a délutáni izgalom után.

Reggel frissen ébredtem, nyoma se volt a hülésnek, pedig abban az időben gyenge volt az öltözetünk, mert szűkösen lehetett ruhaanyaghoz jutni, az úgynevezett „pontkönyv” koldus-alamizsna juttatásaként az akkori hatóság „nagylelkű” intézkedése értelmében.

Izgalom, félelem nélkül mentem fel a szószekekre. A karácsonyi történet alapgondolata volt a textusom (Lk 2,10-11). Tódultak ajkamra a szavak. Elmondtam, hogy Isten karácsonykor igazi nagy örömöt szerzett nekünk, amelynek forrása, hogy kegyelmes tette által nem elvesztőt, hanem Megtartót ajándékozott a világnak, nekünk is. A jászolbölcsőben fekvő Gyermeke Istennek békeségét hozta nekünk és otthonának tagjaivá tett. Ezért mi soha se félhetünk. Minden helyzetben velünk van, megtart, védelmez a hétköznapi terheinek hordozása közepette is, és semmi nem választhat el tőle.

Istentisztelet után mosolygó, kedves arcú néni lépett hozzám és ebédre hívott. Elindultunk. Díszesen faragott kapun léptünk be az udvarra. Bent, a szobában szóttesek, varrottak díszelgetek. Ebéd közben közvetlen, meleg hangú beszélgetés alakult ki, úgy tűnt, mintha régi ismerősök lennénk. Elmondta, hogy csak ez a ház és a kis kert maradt meg, az erdőt és a földeket kiszajátította az állam. De ő a nehéz helyzetekben is érezte Istennek megtartó kegyelmét. Hálát ad naponként, hogy öreg napjaiban is még munkaképes: varrással és kézimunkával el tudja tartani magát özvegyesége idején, amikor gyermekei messze vannak, és csak ritkán találkozhatnak.

Szavai mélyen a lelkembe vésődtek. Ma is emlékezem erre a beszélgetésre, és még inkább érzem saját életemben a megszületett Megtartó és a halált legyőző Krisztus ígérését: Én tivatelek vagyok minden napon a világ végezetéig (Mt 28,20).

ESZENEINÉ SZÉLES MÁRIA

Valkói karácsony

GÁRDONYI GÉZA

Fel nagy örömré!

*Fel nagy örömré! ma született,
Aki után a föld epedett.
Mária karján égi a fény,
Isteni Kisdéd Szűznek ölen.
Egyszerű pásztor, jöjj közelebb,
Nézd csak örömmel Istenedet.*

*Nem ragyogó fény közt nyugoszik,
Bársonyos ágya nincs neki itt.
Csak ez a szalma, koldusi hely,
Rá meleget a marha lehel.
Egyszerű pásztor, térdeden állj!
Mert ez az égi s földi király.*

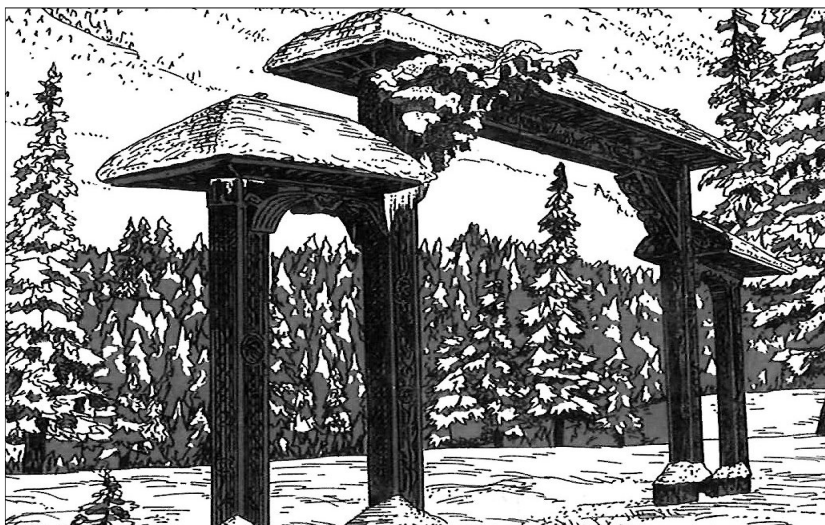
*Glória zeng Betlehem mezején,
Éjet élízi mennyei fény;
Angyali rendek hirdetik őt,
Az egyedül szent Üdvözítőt.
Egyszerű pásztor, arca borul,
Lélekben élédj és megújul!*

JÓZSEF ATTILA

Karácsony

*Legalább húsz fok hideg van
Szelek és emberek énekelnek,
A lombok meghaltak, de született egy ember,
Meleg magvető hitükről
Komolyan gondolkodnak a földek,
Az uccák biztos szerelmmel
Siető szíveket vezetnek,
Csak a szomorú szeretet latolgatja,
Hogy jó most, ahol nem vágtak ablakot,
Fa nélkül is befül az emberektől;
De hová teszik majd a muskátlikat?
Fölöttünk csengőn, tisztán énekel az ég
S az újszülött rügyező ágakkal
Lángot rak a fázó homlokok mögé.*

1923. dec.

Először a szószéken

Karácsony áldott ünnepéhez a hitbéli üzenete mellett több, életemet gazdagító emlék is kötődik.

Első éves teológiai hallgató voltam, amikor a karácsonyt nem az addig megszokott módon, szüleim, testvéreim, barátaim társaságában töltöttem. Ünnepi legátusként a Középlaki Református Egyházközségben hirdethettem Krisztus Urunk evangéliumát. Mindaddig szószéken sem álltam. A lámpaláz mellett kis szomorúság volt szívemben, mikor felültem az autóbuszra, hogy a szülővárosomtól mintegy 18 kilométerre fekvő, addig ismeretlen helyre utazzam. Előre hiányzott a közösen megélt ünnep, a közös templombamenés, igehallgatás, otthoni hangulat. Ami ellensúlyozta ezt a szomorkás hangulatot, az a boldog izgalom volt, hogy életem első igehirdetéseire készültem.

A helybeli lelkipásztor és családja őszinte szeretettel fogadott, sokat beszélgettünk az ünnep során. Torkomban dobogott a szívem, amikor szószékre álltam, ugyanakkor elfogott a meghatódottság is, hiszen gyermekkori álmom volt, hogy lelkipásztor legyek, és íme, az Úr szolgájaként hirdethetem az igét. A honvágy is megszűnt, csak esténként, félrevonulva a szobában jutott eszembe, vajon hogyan ünnepelnek odahaza. Az ünnep harmadnapján délelőtt már a harmadik harangszó hangzott, mikor óriási meglepetésre betoppantak szüleim, testvéreim, jöttek meghallgatni a prédikációt. Hatalmas gombóc nőtt a torkomban, hiszen teljesen újdonság volt az enyéim előtti szolgáltni. Az istentisztelet után még beszélgettünk egy kicsit, vendéglátóim behívták őket is a parókiára. Hálás voltam az Istennek, hogy nem telt úgy el a karácsony, hogy ne

érezsem meg személyesen szüleim, testvéreim szeretetét, a családi összetartozást, amit hiszem, hogy az Úr lángja táplál.

Isten kegyelméből pár évvel később, szintén karácsonyi legátusként láttam meg az ifjúsági csoportban feleségemet, amikor a Zilah-Ligeti gyülekezetben szolgáltam. Rá egy esztendőre, szinte napra pontosan kértem meg a kezét a szüleitől is, akik igent mondtak, és úgy éreztem, hogy ezáltal rám is igent

Fray Juan Bautista Maino: Pásztorok imádása

A gyermekkor ünnepe

Öt éves lehettem, boldog kisgyerek, hiszen ami drága, fontos, megadatott nekem: testvéreim, apám, anyám, a drága kis család. Körülöttem a világ mintha megújult volna. A téli csend puhasága elvarázsolt. Lelki szememmel ma is őrzöm azt a boldog fényt, amely apám és anyám arcán ragyogott a karácsonyi ünnepre készülődésén.

Eljött a szent este, minden készen volt, hogy méltón ünnepeljünk együtt a kis Jézuska születését. A kis család a fa alatt együtt dúdolgatta a „Mennyből az angyal, eljött hozzátok” kezdetű éneket. És én e fehér téli estben úgy éreztem, hogy égen és földön angyalok szárnya leng, kereng. Szívemben szebbé vált a világ.

Aztán jött a lámpaalatás. Szemeimre nem jött álom. Az ablakon át beszűrődő fényben a színes cukorkák csillogása, a fényő, a ka-

lács illata újra elvarázsolt. Mint tündérek csengettyűje visszhangzott fülemben a „Mennyből az angyal, eljött hozzátok”...

Valóban eljött. Éreztem, hogy valami sejtelmes csoda történik. Szívemben megsimogattam a kis Jézuskát.

Azóta felbomlott, csonkult a család. Jó apám égi honban ünnepli Jézusát. A mai karácsonyaiban egyre fontosabbá válik a várakozás. Lelki szememmel ma már a téli csenden túl többet látok: tudom kis Jézusom hatalmas Krisztus, szeretetével enyhíti a szívek fájdalmát. Tudom, születése nem csillogás. Istenem által Ő a Megváltóm, Ő hozza el a feltámadást, örök hűségéből születik a hétköznapi ünnep is, mert Ő életből életet ad nekem.

mondtak. Egy drága társsal, egy új édesapával és édesanyával, illetve testvérral gazdagodott az életem. Feledhetetlen marad az a karácsony is, amikor nem csak férjként és feleségként állhatunk egymás mellett, hálát adva az ünnepben, hanem szülőkként, karjainkban a sokat várt gyermekeinkkel. Áldott legyen az Úr, aki szerető családdal ajándékozott meg, és szent Fia által az Ő mennyei családjának tagjaként tekint ránk.

LOVASZ ISTVÁN

NEGRUNÉ RUHA ERZSÉBET

Fehér kánon

*nem izzik már
a rózsák szirma
nem csordul már
a nap aranya*

*de lebben az ég
fehér fodra
suhan körbe
víg kánonba*

*leszáll a földre
a tiszta lepel
a kisdéd Jézus
maga jó el*

*karácsonyom oltárjászla
ajándék a megváltásra*

Megszületett

*fehéren tapad a csend
és ül szívemen puhán
amint tiszta lepleből
kibomlik a táj*

*nem tudom álom-e
vagy égi varázs
amint átöleli lelkemet
e szelíd látomás*

*fehéren tapad a csend
s ül szívemen puhán
mert megszületett a kisdéd
a megváltó király*

*e szüzi tisztaságban
méltó nyomot ki hagyna más
elsőnek lépjen ő
én csak lába nyomán*

NEGRUNÉ RUHA ERZSÉBET

Fekete István: Karácsony éjjel

A konyhából behallatszott a tűz pattogása, de aztán betették az ajtót s a kocsmában csend lett. A bádog lámpaernyő karimája némán hajlongott a repedezett gerendán és amint a láng megbillant, mintha valaki sóhajtott volna.

Az ablakok arcán csendesen szivárgott a cseppé hűlt pára, az ajtókilincs ferdén állt, mintha valaki be akarna jönni s a székek úgy álltak az asztalok mellett, mintha fáradt karjukkal szívesen az asztalra könyököltek volna.

Ekkor megpendült egy húr a kemence mellett. Az öreg Tallér rátette kezét a cimbalomra, mert véletlenül ütötte meg a húrt, de a lány zendülés már szétszállt a szobában, megsimogatta a falakat, lengett a levegőben, aztán visszahullt a cimbalomra, mint fészekre a madár.

Zimányi felemelte fejét. A homályban nem látta az öreg cigányt, de érezte, hogy nézi. Töltött magának.

– Van poharad, Tallér? Hát akkor tartsd ide.

Ittak. A lámpa hunyorgott s a cigány visszaült a sötétbe.

– Hajajaj!

– Mért sóhajtozol, Tallér?

– Csak úgy sóhajtozok, instállom. Minek örüljek? Elmúlik minden.

– Elmúlik, Tallér. De ezt úgyis tudjuk. Muzsikálj!

– Ma?

– Ma. Csak úgy magunknak.

A kocsmáros benézett az ajtón, megtöltötte az üveget, aztán kiment. A cimbalom halkán beszélgetni kezdett. Akadozva, mintha emlékeiben keresgetne. Néha felkiáltott, néha megjajdult, aztán csak dúdolgatott, mint a puztán kaszáló szél. Zimányi elnézett valahová, fehér haja puhán simult halántékához és arra gondolt, mi lesz, ha egyszer elhallgat a cimbalom, elalszik a lámpa és elalszik minden...

Úgy érezte, jó lesz. Megbékélve bölintott. Hát alszunk, no. Az öreg cigány aszott, fekete kezét a cimbalomra tette, s az ajtóra nézett.

– Jár kint valaki?

A kilincs bölintott, az ajtó óvatosan kinyílt. Egy ember jött be, aztán egy asszony. Vállukon hó.

– Jó estét.

– Jó estét – bölintott Zimányi – esik?

– Esik.

– Hová?

– Palánkra. Oda várnak bennünket, karácsonyra.

Persze, karácsony van. Régi karácsonyok villantak fel Zimányi emlékei között, de aztán hamar elhamvadtak, elfáradtak...

A kocsmáros odaállt a vándorok elé.

– Mi kellene?

– Csak pihennénk, ha szabad.

Az asszony fáradtan felnézett.

– Kenyeret kérnénk. Pénzért.

Zimányi megfogta a kocsmáros kabátját.

– Adjon szalonát is... karácsony van.

Gondolkodó csend lett. A vándorok előtt egy kis vörös mókus ült az asztalon és a kenyérhéjat eszegette. Okos, fekete szemével körülnézett.

– Szelíd?

– Mint a gyerek. Csak megszorítani nem szabad, mert akkor harap.

Zimányi felkelt, nehézkesen odament az asztalhoz és megsimogatta a mókust. A kis állat megszagolta Zimányi kezét, aztán végigfutott a karján és bekukkantott a zsebébe.

– Az én zsebemet ki szokta forgatni – mondta a vándor – múltkor megrágtá a pipámat, azt nem szeretem... meg hát üres is...

– Nem adja el?

– El nem adom, csak úgy odaadom. Jobb dolga lesz...

Zimányi pénzt tett az asztalra.

– Egyedül vagyok... eljátszogatok velem... ez lesz az én karácsonyom...

Diót hozatott a kocsmárossal s a mókus észre sem vette, amikor gazdáik elköszöntek. Zimányi kucsmáját a mókus mellé tette, hátha elálmosodik.

– Hozass még egy üveggel, Tallér, diót is.

A mókus megszagolta a bort s a diót a kucsmába hordta.

A cimbalom halkán zengett. Künn hullott a hó, nyári kórószálak álltak az utak mellett, valahol messze csengett egy szánkó, varjak aludtak a jegenyéken, a hidak alatt susogott a víz, mintha mesét mondana az öreg hídlábnak.

Zimányi hazaindult. Zsebre rakta a diót és a mókust is.

– Ehetsz útközben is, ha akarsz.

Lassan lépegetett hazafelé. Az út, mint a bársony. Botja nem koppant, arcára hópehely esett. A falu végén kis erdő s az erdőn

túl Zimányi háza. Jó lenne, ha várakozó lámpás intene belőle, de nincs már senkije.

Nem nagy a hó, mégis nehéz a járás, az erdő fái között álmos köd ül. Megállt, botjával a hóra ütött.

– Milyen puha, akár a párna. Hideg sincs.

Azzal leültek az árok mellett. Megcsörrentek a diók, a mókus kiugrott a zsebből és felszaladt az öregember vállára.

– Ne csiklandozz, te, csak egy kicsit pihenek.

A mókus leugrott a földre. A hónap szabadság szaga volt. Az erdei csend susogni kezdett s az ágak ugrásra ingereltek. Az árokparton bodzafa állt és ijedten ébredt fel, amikor a mókus végigszaladt rajta.

– Mit akarsz?

– Szállást keresek. Az ember elaludt és én elszőktem... nem tudod hol találnék szállást?

– Eredj a Bükkhöz.

A mókus átlendült az öreg bükk alsó ágára.

– Azt mondta a Bodza, hogy te adsz nekem szállást.

– Nem adok. Nincs, de ha lenne se adnék.

– Majd ad más.

De nem adott a Kőrös se, a Cser se. A Vadcserezsnye csak a fejét ingatta, a Nyír pedig még fiatal vesszőit is megsuhogtatta. Csak az öreg Tölgy mondta meg kereken.

– Nem szabad! Ne kérdezd, miért, nem szabad. Különben magam sem tudom mért, menj, ahonnan jöttél.

Zimányi ekkor már mélyen aludt az árokparton. Azt álmodta, hogy egy hideg kéz nyúl a kabátja alá, de nem a pénztárcáját, a szívét keresi.

Arca sárga lett, feje előrebukott a kínban, hogy megmozduljon, de nem tudott.

A kis mókus ekkor ért oda. Felugrott az öregember vállára és lerázta magáról a havat, az öreg nyakába.

Erre már felébredt Zimányi. Mélyet lélegzett, aztán tántorogva felállt. De mi ez a hideg a nyakánál? Odanyúlt és eszébe jutott a mókus.

– Hát te ébresztettél fel, te? Bizony jó, hogy felébresztettél...

Megkereste botját és lassan lépegetve elindult hazafelé. Zsebében megzörrentek a diók s amikor otthon meggyújtotta a lámpát, körülvették a régi bútorok.

A mókus az ágy karfájára ugrott, leült elgondolkodva, mert ő sem tudta, hogy mért nem kapott szállást a fáktól. Nem tudta, hogy Zimányinak szíve és zsebe mindig nyitva volt szegénynek, vándornak, mindenkinek s az ilyen embernek nem lehet elhagyatottan, árokparton meghalni.

Nézte egymást halkan dúdolt a szél, a felhőket elkergette, aztán nagy csend és nagy békeség lett kint és bent.

Aludt az öregember és aludt a kis mókus karácsony éjszakáján.

AJÁNLÓ

Szabad-e bejönni ide betlehemmel?

Mikor a betlehemesek karácsonykor házról-házra járnak, üdvözlő versük végén ezt kérdezik: Szabad-e bejönni ide betlehemmel? A Kaláka együttes karácsonyi hangversenyének kerete ez a betlehemes játék. A műsorban elhangzanak magyar és más nemzetiségű karácsonyi népdalok, régi egyházi énekek, karácsonyi versekre írott Kaláka dalok.

„1987-ben jelent meg ez a Kaláka lemez. Azóta járunk mi is adventkor »házról-házra«, templomról-templomra, iskoláról-

iskolára, színházról-színházra ezekkel a dalokkal. Minden évben néhány napot házirainkon túli magyarlakta vidéken töltünk, így az eddigi kb. 600 karácsonyi előadás harmada Erdélyben, a Partiumban, Kárpátalján, Vajdaságban, a Felvidéken, Burgenlandban, Szlovéniában, a horvátországi Baranyában és Csángóföldön volt. Koncertezünk adventkor Bécsben, Bukarestben, Szarajevóban és Zágrábban is ezzel az összeállítással.

Sokszor kérdezik tőlünk, akik karácsonyi koncertet szerveznek: Kiknek szól, gyerekeknek vagy felnőtteknek? Természetesen az a válasz, mindenkinek. Ahogy a Karácsonyt együtt ünnepli több generáció, úgy lehetünk együtt a Kaláka karácsonyi koncertjén is. Persze tudjuk, ha óvodások ülnek a nézőtérben, vagy iskolások, talán néhány csendesebb dalt jobb kihagyni. Esti ünnepélyesebb templomi koncerteken többször az est közreműködője volt már *Sebestyén Márta* és *Sebő Ferenc*. Nagyon jó így együtt betlehemezni! (*Kaláka Együttes*)

Kívánjunk áldott karácsonyt!

Az egyik legkiválóbb protestáns gondolkodó, író, *Németh László* „megszentelt rend”-nek nevezte az ünnepet. Ám semmivel sem csökkenti az ünnep emelkedettségét, fennkölt, magasztos hangulatát, nem esik sérelem szentségén, ha – a helyesírás szabályait betartva – kis kezdőbetűvel írjuk a nevét. Tehát például az *advent* időszakában áldott *karácsonyt* kívánunk rokonainknak, barátainknak, ismerőseinknek. A magyarban csak a tulajdonnév nagy kezdőbetűs, az ünnepek – tekintve, hogy köznévi mindannyi – kisbetűvel íródnak, például: *újév*, *vízkereszt*, *március tizenötödike*, *virágvasárnap*, *húsvét*, *áldozócsütörtök*, *pünkösd*, *augusztus huszadika*, *október huszonharmadika*.

Mégis, ilyen formában írott jókívánások olvashatók többek között internetes oldalakon: *Boldog Karácsonyi Ünnepeket! Boldog Új Évet Kívánunk!* Tehát nemcsak az ünnep nevét s más főneveket, hanem a többi közzét: a melléknevet és az igét is nagybetűvel tüntetik fel. Pedig az ilyen és hasonló esetekben egyedül a mondatkezdő szó írandó nagybetűvel, a mondat összes többi szava kis kezdőbetűs: *Boldog új évet kívánunk!* Gyakran a rövidített változatot, a

betűszót is hibásan vetik papírra: B.Ú.É.K., illetve BÜÉK. Helyesen: *B.ú.é.k.*

Aki pedig boldog *újévet* kíván – mint oly gyakran olvasható ekképpen, egybeírva –, arra akár meg is orrolhatna egy-egy, a helyesírást ismerő barát, hiszen az *újév* (január 1-je, az év első napja mint ünnep) mindössze egy nap. Huszonnégy órára való jókívánság 365 napra elegendő helyett? Még szerencse, hogy *szilveszterkor* malaca van az illetőknek: olyankor jobban elnézzük a botlást, így *Szilveszter* nevű ismerősünk is mosolyog az efféle nyelvi bakin...

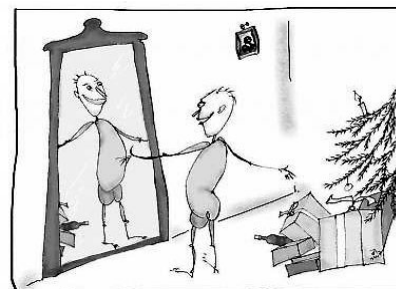
Tehát – az erős pozitív érzelmi töltésüktől függetlenül – az ünnepek kis kezdőbetűsek. Ám éppen az emocionális tartalom magyarázza a nagybetűs írásmód terjedését, főleg a szakrális tartalmú, az egyházi, az egyházi eredetű ünnepek írásában. Az Osiris-féle Helyesírás állásfoglalása szerint a nyelvi jelenséget, az „érzelmi alapú nagy kezdőbetűsítést” az informális (vagyis a nem hivatalos, a magánjellegű) írásgyakorlat szempontjából – nem hibáztathatjuk. (*Reformátusok Lapja*)

ARANY LAJOS

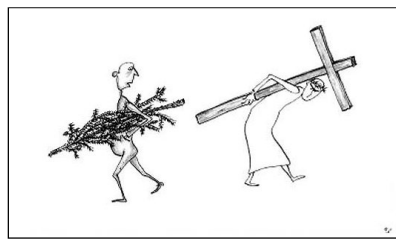
FIRKA

Bank apó

Én és a karácsony

Szöveg nélkül

Adorjáni László karikatúrái

1
jó
szót
szólni. Egy
beteget felvidítani.
Valakinek kezét nyújtani.
Mégdicsérni az ételt. Nem
feledkezni
meg egy
közeledő születésnapról.
Óvatosan csukni be az ajtót.
Apróságoknak örülni. Mindenért
hálásnak lenni. Jótanácsot adni. Egy levél
írásával örömet szerezni. Apró
tűzúráásokon
nem évődni. Jogos
panaszt nem emlegetni
föl újra. Nem tenni szóbá,
ha a másik hibázott. Nem
fogni fel elutasításként, ha háttérbe
szorulunk. Levert hangulatot nem venni
komolyan. Nem sértődni meg egy
felresikerült szó miatt.
Megtalálni az elismerő, dicsérő szót
a jóra, az együttérzés szavát a megaláztattnak,
egy tréfás szót a gyerekeknek. Meleg kézzel
vigasztalni a szomorút. Becsületesen elismerni az
elkövetett helytelenséget. Örülni a holnapi napnak.
Bizonyos dolgokra aludni egyet. Mindenre rászánni
a kellő időt és gondot.
És mindenben: szeretettel lenni.

Szerzői névsor – 2013

A Harangszó szerzői voltak 2013-ban:

Ábrám Zoltán, Adorjáni László, Arany Lajos, Arday Erika, Balázs Ferenc, Balázsné Kiss Csilla, Balla Gábor, Balogh Béla, Bányai László, Barabás Zoltán, Békefy Lajos, Belényesi Gyöngyvér, Bella Péter, Bereczki András, Bogdán Szabolcs, Bogya Árpád, Bogya Kis Mária, Bojtó István, Boros István, Brigovác László, Ciavoiné Létai Andrea, Csanádi János, Csiger Máté Krisztina, Csillikné Szólláth Júlia, Csohány János, Csűrű István, Dancs Rózsa, Demes Tibor, Dénes István, Ecsedi Árpád, Emődi Tamás, Eszenyeiné Széles Mária, Fábrián Tibor, Fabiny Tamás, Fagyas Sándor, Fazakas Csaba, Fazakas Ferenc, Fekete Károly, Fekete Réka, Gáll Zoltán, Gáspár Erika, Gecse Tamás, Geréb Miklós, Ghionea Ágnes, Herdeán Gyöngyi, Huszár László Zsolt, Iski Ibolya, Jakab Bálint, Jakó Sándor, Jakus Ágnes, Józsa Ferenc, Kánya Zsolt-Attila, Kiss Gábor, Kocsis Ella, Kolosváry Bálint, Komádi Sándor, Koncz Erzsébet, Korda Ildikó, Koszta Endre, Kovács Lajos Emil, Kövendi István, Kürti

Tamás, Lakatos Nella, Lovász István, Lőrincz Lóránd-Péter, Lukács Angéla Pirooska, Lukács Éva, Makay Botond, Máriás József, Medve A. Sándor, Módi Kinga, Muszka Sára, Müller Dezső, Nacsádiné Csuka Melinda, Nagy Árpád, Nagy Éva, Nagy L. Béláné, Naszádi Krisztina, Negrúné Ruha Erzsébet, Orbán László, Orbán Levente, Orosz Otília Valéria, Ozsváth Sándor, Pataki István, Péter Csaba, Pungur József, Rácz Ervin, Romok Márta, Sebestyén Márton, Sik János, Silye Judit, Somogyi Alfréd, Somogyi Botond, Szakács Zoltán, Széll Katalin, Szilágyi Noémi, Szőnyi Levente, Tar Renáta, Timis Erzsébet, Tóbiás Erika, Tóth András, Tóth Erzsébet, Tóth Zsigmond, Török Sándor, Vagyon Ilona, Varga Attila, Varga Károly, Vásárhelyi Gábor, Vass Lehel, Venter Miklós, Veres Pirooska, Veres-Kovács Attila, Vetési László, Vicsai János, Vinczéné Pálfi Judit, Visky István, Zsigmond József.

Köszönjük közreműködésüket!

F.T.

Gondolatok óév napján

Nem mindenki szereti az esztendő utolsó napját. Ugyanis jelzi az idő múlását: megint eltelt egy év. Igen, öregebbek lettünk, közelebb kerültünk halálunkhoz.

Az évforduló emlékeztet a múltunkra is, melyről Thomas Mann ezt írja: „Mélyes mély a múltnak kútja.” A múlt pedig hordoz fájdalmakat, sebeket, terheket is.

Sokan úgy érzik, hogy a pezsgőzés, mulatás, dudálás, kiabálás a legelviselhetőbb módja az évforduló túlélésének.

Az emberi élethez természetesen tartozik hozzá a jókedv, ezzel nincs is semmi baj. De mindennek rendelt ideje van. „Nevetés közben is fúj a szív” – olvassuk a Szentíráásban. Valamit kezdeni kell az elmúlt év, és egyáltalán az élet hiányai- val, mulasztásaival, és mondjuk ki: bűneivel is.

Az orvosok, lélekgyógyászok, lelkipáterek egyre többet beszélnek arról, hogy a testi és lelki kérdések, területek összefüggnek és hatnak egymásra. A lelki gondok, terhek megbetegíthetik a testet is. Népeink, társadalmunk jelentős részének gyógyulásra van/lenne szüksége, lelki és testi értelemben is.

Gyermekkoromban különös óév estétet éltem át. Nem kapcsolunk be a televíziót, hanem egész este játszottunk, beszélgettünk. Éjfélhez közeledve körbeült a család, keresztény dalokat énekel- tünk, olvastunk a Bibliából. Az utolsó percekben leoltottuk a villanyt, csak gyertyák égtek és csendben megvártuk, hogy az óra éjfél 12. üssön.

Miközben beszűrődtek a szobába a szíréna- hangok, a távoli harangzúgás, csendesen eléne- keltük a Fohász című éneket:

Mi hozzád von, ó add meg azt.
Vedd el, mi tőled elszakaszt,
Magamtól vedd el önmagam,
Add, hogy tiéd legyek Uram.

Minden mi jó, csak Tőled jó
Szépség jóság, hűség erő.
Ó, add, hogy én is jó legyek,
Hű engedelmes gyermeked.

Felédhetetlen hangulata volt ennek az éjsza- kának. Akkor még nem volt önálló hitem, nem is- mertem az istenkapcsolat erejét, gazdagságát, de éreztem, hogy fontos, szükséges az életet komo- lyan venni, hogy számot kell adnunk dolgainkról. Le lehet tenni terheket és érdemes újat kezdeni.

Később, amikor az Örökkévaló megajándéko- zott egy igazi metamorfózissal, újjászületéssel megízleltem az isteni kegyelem és irgalom érté- két. Píliniszky János írta:

„Az a baj veletek, hogy ti azt gondoljátok, az életben problémák vannak, és megoldásokat kell találni. Valójában az életben tragédiák vannak, és irgalomra van szükség.”

Igen, isteni irgalomra, könyörületre, szere- tetre van szüksége minden embernek. (Kossuth Rádió)

SZEVEÉNYI JÁNOS

Köszönetnyilvánítás

„Az Istennek pedig van hatalma arra, hogy minden kegyelmét kiárasssa rátok, hogy min- denütt mindenkor minden szükségessé- ren- delkezettetek, és bőségben éljétek minden jó cselekedetre.” 2Kor 9,8

A fenti Igével mondom köszönetet azon Egyházmegyék gyülekezeteinek, gyülekezeti tagoknak, akik 2013 márciusában a Biblia- vasárnapi perselyes adakozást nem felejtették el. Sokkal inkább, „abból a kevésből, ami nekik van,” áldoztak az Egyházkerület Missziói Alapjának támogatására.

Szeretett Testvérek! A jókedvű adakozót szereti és megáldja az Isten, ez nem csak be- széd, hanem Isten ígérete. Csak az adakozik, aki igazán hiszi is ezt. A Hitvallás évében legyen annyi hitünk, legyünk annyira éberek, hogy Isten Igéje valós hatással legyen reánk, változtatva, alakítva napról napra gondolko- dásunkat, cselekedeteinket. Ide sorolható a Nagybányai Egyházmegye, a Szatmári Egy- házmege és a Nagykárolyi Egyházmegye.

Isten vezérelje és áldja az Őt követőket! Köszönettel,

VINCZÉNÉ PÁLFI JUDIT, KRE missziói előadótanácsos

DSIDA JENŐ

Szilveszter éjjel

Kezembe toll –
fehér papír előttem
s valami nagy, ünnepi várás
terjeng a levegőben.

...Hát mit tegyek?
Öltözzem gyászruhába
és sirassan az öreg évet,
melynek sirban a lába!

Vagy hófehér
tündöklő ruhát öltök
és menjek az új év elébe
mint Krisztushoz a Bölcsek?

Hát mit tegyek?
– Számot vetek a múlttal
és megszületik a világra
ez az íci-picike új dal.

1924